

Pokud chci znovu použít bod c , musí platit

$$d - c = t^2(b - a) \quad \text{nebo} \quad d - c = t(1 - t)(b - a).$$

První možnost vede na kvadratickou rovnici

$$t^2 - 2t + 1 = 0,$$

jejíž řešení $t = 0.5$ nevyhovuje podmínkám. Druhá možnost odpovídá rovnici

$$t^2 + t - 1 = 0, \tag{7.4}$$

jejíž řešení

$$\tau = \frac{-1 + \sqrt{5}}{2} = 0.618033988749 \dots, \tag{7.5}$$

nazývajícím se **poměr zlatého řezu**, dává této metodě název.

```
Interval MinGoldenSection(Interval I, double tol)
{
    const double t = 0.61803398874989484820458683436564;
    double a, b, c, d, fc, fd;
    a = I.a; b = I.b;
    c = a + (1-t)*(b-a);
    d = a + t*(b-a);
    fc = f(c); fd = f(d);
    while(b-a > tol)
    {
        if(fc <= fd)
        {
            b = d;
            d = c; fd = fc;
            c = a + (1-t)*(b-a); fc = f(c);
        }
        else
        {
            a = c;
            c = d; fc = fd;
            d = a + t*(b-a); fd = f(d);
        }
    }
    return new Interval(a, b);
}
```

Fibonacciova metoda

Je-li dopředu znám počet kroků, je o něco efektivnější tzv. Fibonacciova metoda. Fibonacciova čísla jsou definována rekurentním vztahem

$$F_0 = 1, F_1 = 1; F_n = F_{n-1} + F_{n-2}. \tag{7.6}$$

Začátek posloupnosti vypadá takto

$$1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89 \dots$$

Označme

$$t_n = \frac{F_n}{F_{n+1}}, \quad n = 1, 2, \dots$$

Budeme tedy pracovat s posloupností

$$\frac{1}{2}, \frac{2}{3}, \frac{3}{5}, \frac{5}{8}, \frac{8}{13}, \frac{13}{21}, \frac{21}{34}, \frac{34}{55}, \frac{55}{89} \dots$$

Pro počítání prvních N poměrů Fibonacciových čísel můžeme použít následující třídu, která si uchovává Fibonacciova čísla v členské proměnné F typu pole. Rekurentní vztah 7.6 lze rovněž vyřešit. Funkce generující Fibonacciova čísla vypadá takto

$$F_n = \frac{5 + \sqrt{5}}{10} \left(\frac{1 + \sqrt{5}}{2} \right)^n + \frac{5 - \sqrt{5}}{10} \left(\frac{1 - \sqrt{5}}{2} \right)^n$$

```
class Fibonacci
{
    public long [] F;
    int N;
    const double c1=0.27639320225002103035908263312687;
    const double c2=1-c1;
    const double r1=-0.61803398874989484820458683436564;
    const double r2=1-r1;

    public double FN(int i)
    {
        return c1*Math.Pow(r1, i)+c2*Math.Pow(r2, i);
    }

    public Fibonacci(int N)
    {
        this.N = N;
        F=new long [N+1];
        F[0]=1;
        F[1]=2;
        for (int i=2; i<=N; i++)
            F[i]=F[i-1]+F[i-2];
    }

    public double ta(int k)
    {
        return (double)(F[k])/F[k+1];
    }

    public double t(int k)
    {

```

```

    return FN(k)/FN(k+1);
}
}

```

Platí

$$t_{n-1}t_n = \frac{F_{n-1}}{F_n} \frac{F_n}{F_{n+1}} = \frac{F_{n-1}}{F_{n+1}} = \frac{F_{n+1} - F_n}{F_{n+1}} = 1 - t_n. \quad (7.7)$$

Nechť n je známý počet kroků. Spočítáme $t = t_n$ a uděláme krok intervalové redukce 7.2. V dalším kroku zvolíme $t = t_{n-1}$ a obecně v k -tém kroku zvolíme $t = t_{n-k}$, poslední krok provedeme s hodnotou $t = t_1 = \frac{1}{2}$. Ze vztahu 7.7 plyne, že v k -tém kroku můžeme použít již dříve vypočtenou hodnotu z kroku $k - 1$. Jeden krok metody nás stojí výpočet jedné funkční hodnoty, jako u metody zlatého řezu. Poslední krok vyžaduje speciální ošetření, protože body c a d splynou. Vezmeme bod $c + \epsilon$, kde ϵ je dostatečně malé, aby příliš nezměnilo kvalitu poslední redukce ($t_1 = \frac{1}{2}$) a současně ještě tak velké, aby šlo spolehlivě rozlišit mezi $f(c)$ a $f(c + \epsilon)$.

```

Interval MinFibonacci(Interval I, int n)
{
    const double epsilon=1E-10;
    double t=Fibonacci.t(n);
    double a,b,c,d,fc,fd;
    a = I.a; b = I.b;
    c = a + (1-t)*(b-a);
    d = a + t*(b-a);
    fc = f(c); fd = f(d);
    for(int k=1;k<n;k++)
    {
        t = Fibonacci.t(n-k);
        if(fc<=fd)
        {
            b=d;
            d=c; fd=fc;
            c = a + (1-t)*(b-a); fc = f(c);
        }
        else
        {
            a=c;
            c=d; fc=fd;
            d = a + t*(b-a); fd = f(d);
        }
    }
    d=c+epsilon;
    fd=f(d);
    if(fc<=fd)
        b=d;
    else
        a=c;
    return new Interval(a,b);
}

```

Ze vztahu 7.7 plyne

$$\begin{aligned} t_n t_{n+1} &= 1 - t_{n+1} \Rightarrow t_{n+1} = \frac{1}{1+t_n}, \\ t_{n+2} &= \frac{1}{1+t_{n+1}} = \frac{1+t_n}{2+t_n}, \end{aligned} \quad (7.8)$$

$$t_{n+2} - t_n = \frac{1+t_n}{2+t_n} - \frac{1+t_{n-2}}{2+t_{n-2}} = \frac{t_n - t_{n-2}}{(2+t_n)(2+t_{n-2})}, \quad (2+t_n)(2+t_{n-2}) > 0. \quad (7.9)$$

Protože je

$$\begin{aligned} t_3 - t_1 &= \frac{3}{5} - \frac{1}{2} = \frac{1}{10} > 0, \\ t_4 - t_2 &= \frac{5}{8} - \frac{2}{3} = -\frac{1}{24} < 0, \end{aligned}$$

plyne z 7.9 indukcí

$$t_{2n-1} < t_{2n+1}, \quad (7.10)$$

$$t_{2n} > t_{2n+2}. \quad (7.11)$$

Protože je zřejmě posloupnost t_n ohraničená,

$$0 < t_n < 1,$$

existují konečné limity

$$\lim_{n \rightarrow \infty} t_{2n-1} = \tau_1, \quad \lim_{n \rightarrow \infty} t_{2n} = \tau_2.$$

Limitním přechodem v 7.8 dostaneme

$$\tau_i = \frac{1 + \tau_i}{2 + \tau_i} \Leftrightarrow \tau_i^2 + \tau_i - 1 = 0.$$

Obě dvě limity proto splývají s kladným kořenem kvadratické rovnice 7.4, a tudíž

$$\lim_{n \rightarrow \infty} t_n = \tau = \frac{-1 + \sqrt{5}}{2} = 0.618033988749 \dots$$

Pro velká n je tedy krok Fibonacciovy metody prakticky shodný s metodou zlatého řezu. Celková redukce délky intervalu je po n krocích podle 7.7

$$t_1 t_2 \dots t_n = \begin{cases} (1 - t_2)(1 - t_4) \dots (1 - t_n) & \text{pro } n \text{ sudé,} \\ (1 - t_2)(1 - t_4) \dots (1 - t_{n-1})t_n & \text{pro } n \text{ liché.} \end{cases}$$

Z 7.10 plyne

$$\begin{aligned} t_{2n} > \tau &\Rightarrow 1 - t_{2n} < 1 - \tau = \tau^2, \\ t_{2n-1} &< \tau. \end{aligned}$$

V každém případě je výsledný interval, který obdržíme Fibonacciovou metodou, o něco kratší, než ten který poskytne metoda zlatého řezu:

$$t_1 t_2 \dots t_n = \frac{1}{F_{n+1}} < \tau^n.$$

Následující tabulka porovnává efektivitu metody zlatého řezu s Fibonacciovou metodou. Rozdíl je sice znatelný, ale z hlediska rychlosti konvergence bezvýznamný. Vyjdeme-li z intervalu délky jedna, budeme potřebovat pro dosažení délky $< 0,01$ u obou metod 10 kroků:

n	$t_1 t_2 \dots t_n$	τ^n	$t_1 t_2 \dots t_n / \tau^n$
1	0,5	0,618033988749895	0,809016994374947
2	0,3333333333333333	0,381966011250105	0,872677996249965
3	0,2	0,23606797749979	0,847213595499958
4	0,125	0,145898033750316	0,85676274578121
5	0,0769230769230769	0,0901699437494743	0,853089995673036
6	0,0476190476190476	0,0557280900008412	0,854489138571388
7	0,0294117647058823	0,034441853748633	0,853954172169077
8	0,0181818181818182	0,0212862362522082	0,854158432068141
9	0,0112359550561798	0,0131556174964248	0,854080400196588
10	0,006944444444444444	0,00813061875578336	0,854110204036417
15	0,000626174076393237	0,000733137435857406	0,854101899272031
20	5,64620857094461E-05	6,61069613518961E-05	0,854101966794252

7.1.2 Metody interpolace

Tyto metody nemusí vždy konvergovat. Budeme podobně jako např. u metody sečen potřebovat dobrou počáteční aproximaci minima.

Metoda kvadratické (parabolické) interpolace Jedná se vlastně o analogii metody sečen pro optimalizační úlohu. V okolí bodu x_k nahradíme zadanou funkci kvadratickým interpolačním polynomem P (polynom prvního stupně nemá minimum) a novou hodnotu x_{k+1} získáme jako bod minima polynomu P .

Bude se nám proto hodit obecný vzorec pro minimum kvadratického interpolačního polynomu. Uvažujme proto následující interpolační úlohu:

i	0	1	2
x_i	a	b	c
y_i	$f(a)$	$f(b)$	$f(c)$

Interpolační polynom můžeme psát ve tvaru

$$P = f(b) + c_1(x - b) + c_2(x - b)^2.$$

Podmínky interpolace

$$\begin{aligned} P(b) &= f(b), \\ P(a) &= f(b) + c_1(a - b) + c_2(a - b)^2 = f(a), \\ P(c) &= f(b) + c_1(c - b) + c_2(c - b)^2 = f(c), \end{aligned}$$